

CENTRUM MEDYCZNE KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO

Program specjalizacji

W

PSYCHIATRII

Program podstawowy dla lekarzy po stażu podyplomowym
(bez żadnej specjalizacji)

(Poprawki 07.11.2013)

Warszawa 2014

Program specjalizacji w psychiatrii dla lekarzy po stażu podyplomowym (bez żadnej specjalizacji)

Zespół Ekspertów, który opracował program specjalizacji

Opracowanie dydaktyczne – dr Zbigniew Węgrzyn – CMKP
Prof. dr hab. Marek Jarema – konsultant krajowy, przewodniczący Zespołu
Prof. dr hab. Dominika Dudek – przedstawiciel konsultanta krajowego
Prof. dr hab. med. Janusz Heitzman - przedstawiciel konsultanta krajowego
Prof. dr hab. med. Jolanta Rabe-Jabłońska - przedstawiciel konsultanta krajowego
Prof. dr hab. med. Joanna Rymaszewska - przedstawiciel konsultanta krajowego
Prof. dr hab. med. Marcin Wojnar – przedstawiciel CMKP
Prof. dr hab. med. Tomasz Sobów – przedstawiciel NIL

1 - CELE SPECJALIZACJI

Cele edukacyjne

Celem specjalizacji jest nabycie pełnego zakresu wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych nakreślonych w niniejszym programie pozwalających na samodzielne diagnozowanie i leczenie zaburzeń psychicznych według najnowszej wiedzy. Ponadto założeniem jest wypracowanie obowiązku ciągłego poszerzania i pogłębiania wiedzy i umiejętności praktycznych oraz wprowadzania nowych osiągnięć do praktyki lekarskiej.

Ważnym celem jest też kształtowanie cech osobowości, postawy etycznej oraz uzyskanie wiedzy dotyczącej rozwiązań prawnych zapewniających odpowiedzialne postępowanie w relacjach z osobami chorymi i ich rodzinami zgodnie z najnowszą wiedzą medyczną, obowiązującymi przepisami oraz w relacjach z oczekiwaniami społecznymi

Uzyskane kompetencje

Lekarz po ukończeniu specjalizacji i otrzymaniu tytułu specjalisty psychiatrii uzyska szczególne kwalifikacje uprawniające do:

- samodzielnego rozwiązywania wszelkich problemów klinicznych (diagnostycznych, leczniczych) związanych z udzielaniem pomocy psychiatrycznej (poradnictwo, konsultacje, leczenie, rehabilitacja) chorym w każdych warunkach klinicznych i organizacyjnych (środowisko chorego, ambulatorium, szpital, pomoc doraźna, instytucje opiekuńcze) - w ramach publicznej i niepublicznej opieki zdrowotnej oraz indywidualnej i grupowej praktyki specjalistycznej
- podejmowania inicjatyw na rzecz zdrowia psychicznego i chorych psychicznie (m.in. prowadzenia promocji zdrowia i zdrowych wzorów zachowania, profilaktyki chorób i zaburzeń psychicznych, pracy z rodziną, grupami samopomocowymi, organizowania systemu oparcia społecznego)
- orzekania w sprawach sędowo-psychiatrycznych, ubezpieczeniowych i innych związanych z oceną stanu psychicznego oraz rozpoznawaniem i leczeniem zaburzeń psychicznych
- kierowania oddziałem, poradnią, ośrodkiem lub inną placówką psychiatryczną oraz zespołami osób rozwiązujących problemy z zakresu zdrowia psychicznego w ramach tych i innych instytucji
- kierowania specjalizacją w dziedzinie psychiatrii innych lekarzy, opieki nad stażami specjalizacyjnymi, kształcenia innych pracowników medycznych

2 - ZAKRES WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH

Wymagane wiadomości

Oczekuje się, że lekarz po ukończeniu specjalizacji w psychiatrii będzie posiadał następujące wiadomości:

Program specjalizacji w psychiatrii dla lekarzy po stażu podyplomowym (bez żadnej specjalizacji)

- podstawy neuroanatomii, neurochemii, neurofizjologii, psychofarmakologii, genetyki, epidemiologii, psychologii, ,
- podstawy neurologii ,
- psychopatologia (symptomatologia, syndromologia, nozologia) i klasyfikacja zaburzeń psychicznych,
- etiopatogeneza zaburzeń psychicznych: czynniki biologiczne, czynniki psychologiczne (osobowość, jej rozwój i mechanizmy obronne, stres, radzenie sobie, procesy poznawcze i uczenie się), czynniki społeczno-kulturowe (role społeczne, procesy naznaczania, systemy oparcia, kompetencja i przystosowanie społeczne, instytucje i instytucjonalizm psychiatryczny, kultura i subkultury) i czynniki rodzinne, wskaźniki epidemiologiczne oraz ich uwarunkowania i dynamika,
- zasady diagnostyki psychiatrycznej (zasady badania i opisu stanu psychicznego oraz rozpoznawania i różnicowania zaburzeń psychicznych) wybór i interpretacja badań diagnostycznych (w tym z zakresu elektroencefalografii i neuroradiologii), podstawy diagnostyki psychologicznej,
- terapia i rehabilitacja zaburzeń psychicznych (zasady leczenia kompleksowego, ustalania wskazań i przeciwwskazań oraz sposobu zastosowania i ceny skuteczności różnych metod postępowania terapeutycznego),
- farmakoterapia i inne metody leczenia biologicznego zaburzeń psychicznych (szczegółowa znajomość: właściwości i mechanizmów działania leków psychotropowych, wskazań i przeciwwskazań, objawów niepożądanych, zasad wyboru i stosowania, interakcji),
- psychoterapia (podstawy znajomości modalności i technik psychoterapeutycznych oraz zasad ich wyboru, zasady formułowania celów oraz ustalania, wskazań, przeciwwskazań i zasad stosowania terapii w kontekście indywidualnym, grupowym, rodzinnym),
- terapie społeczne (treningi umiejętności społecznych chorych, interwencje społeczne, opieka i terapie środowiskowe, systemy oparcia społecznego oraz metody ich wzmacniania i modyfikacji, środowiska lecznicze),
- psychiatria środowiskowa (idea, formy organizacyjne, programy opieki środowiskowej, praktyka działań promocyjnych, edukacyjnych i konsultacyjnych wobec społeczności lokalnych),
- podstawy psychiatrii wieku podeszłego (etiopatogeneza, psychopatologia, diagnostyka i postępowanie terapeutyczne),
- orzecznictwo psychiatryczne w postępowaniu karnym, cywilnym oraz w sprawach o wykroczenia i w sprawach nieletnich (znajomość przepisów prawnych i zasad orzekania), opiniowanie w sprawach rentowych i odszkodowawczych
- zasady organizacji leczenia psychiatrycznego (w Polsce,
- ustawodawstwo psychiatryczne w Polsce – Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego, inne akty prawne w zakresie niezbędnym dla udzielania świadczeń zdrowotnych (rozporządzenia, instrukcje, regulaminy, zarządzenia)
- zasady i normy etyczne w postępowaniu psychiatry,
- historia psychiatrii oraz podstawowe kierunki i tendencje rozwojowe w psychiatrii współczesnej.

Wymagane umiejętności praktyczne

Oczekuje się, że lekarz po ukończeniu specjalizacji w psychiatrii wykaże się umiejętnościami:

- przeprowadzenia badania psychiatrycznego i sporządzenia opisu stanu psychicznego osoby badanej (z uwzględnieniem historii życia i aktualnej sytuacji życiowej),
- badania neurologicznego, zbierania wywiadów z wykorzystaniem różnych źródeł, krytycznej oceny ich rzetelności oraz znaczenia w rozpoznaniu i leczeniu,
- wykorzystania i oceny standaryzowanych inwentarzy i skal klinicznych,
- ustalania rozpoznania i przeprowadzanie różnicowania,
- właściwego wyboru i uzasadnienia wskazań do wykonania badań diagnostycznych i konsultacji oraz ich oceny i interpretacji, w tym - wstępnej oceny i interpretacji wyników badania EEG, KT, MR,
- przygotowania optymalnego (kompleksowego i zindywidualizowanego) planu leczenia,
- prawidłowego prowadzenia farmakoterapii i innych metod terapii biologicznej, w tym – kwalifikacji i przygotowania do zabiegów elektrowstrząsowych,
- nawiązania kontaktu terapeutycznego, dostrzegania własnych emocji oraz procesów emocjonalnych i interpersonalnych oddziałujących w kontakcie indywidualnym i w psychoterapii, prowadzenia interwencji kryzysowej, oceny kompetencji społecznej chorego i jego zasobów oparcia społecznego oraz ich wzmacniania w czasie leczenia i rehabilitacji,
- współdziałania w zakresie diagnostyki i leczenia z konsultantami z zakresu innych dziedzin medycyny oraz udzielania konsultacji dla lekarzy innych specjalności
- współpracy w wielospecjalistycznym zespole terapeutycznym i kierowania nim (psycholodzy, pielęgniarki, asystenci socjalni, terapeuci zajęciowi, inni),
- współpracy z grupami i organizacjami samopomocowymi,
- orzekania o niezdolności do pracy, o potrzebie rehabilitacji leczniczej, niezdolności do pracy zarobkowej lub w gospodarstwie rolnym, uszczerbku na zdrowiu oraz niepełnosprawności,
- opracowania opinii sądowo-psychiatrycznych ambulatoryjnych i po obserwacji szpitalnej, w sprawach karnych i w sprawach cywilnych,
- umiejętności krytycznego korzystania z fachowych publikacji psychiatrycznych.

3 - FORMY ZDOBYWANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH

a) Kursy specjalizacyjne

Uwaga: Lekarze specjalizujący się uzyskają zaliczenie uczestniczenia tylko w tych kursach specjalizacyjnych objętych programem specjalizacji, które zostały pozytywnie zaopiniowane przez konsultanta krajowego oraz wpisane na prowadzoną przez CMKP listę kursów specjalizacyjnych organizowanych przez uprawnione do tego podmioty. Lista kursów podawana jest corocznie do wiadomości lekarzy na stronie Internetowej CMKP: www.cmkp.edu.pl.

1) Kurs „Wprowadzenie do specjalizacji z psychiatrii” (obowiązkowy)

Treść kursu:

Program specjalizacji w psychiatrii dla lekarzy po stażu podyplomowym
(bez żadnej specjalizacji)

Badanie stanu zdrowia psychicznego, zasady diagnostyki zaburzeń psychicznych, psychopatologia, syndromologia i klasyfikacja zaburzeń psychicznych. Wprowadzenie do diagnostyki zaburzeń urojeniowych i schizofrenii, zaburzeń afektywnych, organicznych zaburzeń psychicznych, zaburzeń spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych. Podstawy farmakoterapii zaburzeń psychicznych

Czas trwania kursu: 35 godzin wykładów

Miejsce kształcenia: kliniki psychiatryczne Uniwersytetów medycznych, Collegium Medicum, Instytutu Psychiatrii i Neurologii

2) Kurs "Psychiatria sądowa i orzecznictwo sądowo-psychiatryczne" (obowiązkowy)

Treść kursu:

Przepisy stanowiące prawną podstawę orzekania sądowo-psychiatrycznego w sprawach karnych, cywilnych i w sprawach nieletnich. Zasady orzekania w różnych zaburzeniach psychiatrycznych. Rola biegłego psychiatry. Zasady sporządzania poprawnych formalnie i merytorycznie opinii sądowo-psychiatrycznych ambulatoryjnych i po obserwacji szpitalnej.

Kurs obejmuje:

- 40 godzin wykładów obejmujących wiedzę z zakresu podstaw i zasad orzecznictwa sądowo-psychiatrycznego
- 40 godzin ćwiczeń warsztatowych poświęconych praktycznej umiejętności formułowania i pisania opinii sądowo-psychiatrycznych

Czas trwania kursu: 40 godzin wykładów i 40 godzin ćwiczeń od 3 roku szkolenia

Miejsce kształcenia: kliniki psychiatryczne Uniwersytetów medycznych, Collegium Medicum, Instytutu Psychiatrii i Neurologii

Forma zaliczenia kursu: sprawdzenie wiedzy objętej programem kursu przeprowadzone w formie wybranej przez kierownika kursu (np. kolokwium, test lub inne)

3) Psychogeriatrya (obowiązkowy)

Treść kursu:

Problemy medyczne związane ze starzeniem się organizmu, fizjologia i patologia starzenia się mózgu. Znajomość podstawowych narzędzi do oceny przesiewowej funkcji poznawczych. Najczęściej występujące zaburzenia psychiczne w wieku starszym. Etiologia, patologia, diagnostyka i leczenie otępień. Inne zaburzenia psychiczne, szczególnie zaburzenia świadomości i zaburzenia afektywne. Zaburzenia psychiczne towarzyszące schorzeniom somatycznym w wieku podeszłym. Zasady farmakoterapii w wieku podeszłym, w tym interakcje lekowe.

Czas trwania kursu: 30 godzin wykładów i seminariów

Miejsce kształcenia: kliniki psychiatryczne Uniwersytetów medycznych, Collegium Medicum, Instytutu Psychiatrii i Neurologii

4) Zdrowie publiczne (obowiązkowy)

Treść kursu (według wzoru CMKP)

5) Prawo medyczne (obowiązkowy)

Treść kursu (według wzoru CMKP)

6) Medycyna ratunkowa (obowiązkowy)

Treść kursu (według wzoru CMKP)

b) Staże kierunkowe

Program specjalizacji w psychiatrii dla lekarzy po stażu podyplomowym
(bez żadnej specjalizacji)

Szczegółowy program i harmonogram staży kierunkowych dla lekarzy rozpoczynających specjalizację od początku. Za zgodą kierownika specjalizacji i kierownictwa ośrodka prowadzącego specjalizację, harmonogram staży może ulegać modyfikacjom, jednak bez naruszania łącznego czasu trwania poszczególnych staży.

Czas trwania	Rodzaj stażu	Forma sprawdzenia*
Rok 1		
8 miesięcy	Staż PSYCHIATRYCZNY PODSTAWOWY Oddział psychiatryczny kliniczny dorosłych Wymagane wiadomości • etiopatogeneza, psychopatologia (symptomatologia, syndromologia, nozologia) i klasyfikacja zaburzeń psychicznych • zasady diagnostyki psychiatrycznej i podstawy diagnostyki psychologicznej • terapia i rehabilitacja zaburzeń psychicznych, farmakoterapia, psychoterapia i terapia społeczne • zasady organizacji lecznictwa psychiatrycznego w Polsce • regulacje prawne dotyczące badania, hospitalizacji i leczenia • zasady i normy etyczne w postępowaniu psychiatry Wymagane umiejętności • przeprowadzenia badania psychiatrycznego chorego i sporządzenia opisu jego stanu psychicznego z uwzględnieniem wywiadów, standaryzowanych skal klinicznych, • ustalanie rozpoznania i przeprowadzanie różnicowania • wybór, ocena i interpretacja badań diagnostycznych oraz konsultacji • przygotowania optymalnego planu leczenia • nawiązania kontaktu terapeutycznego • ocena przystosowania społecznego chorego • postępowanie bez zgody chorego	Kolokwium i sprawdzian praktyczny
3 miesiące	Staż PSYCHIATRYCZNY PODSTAWOWY (c.d.) Oddział psychiatryczny ogólny (kliniczny lub szpitalny) dorosłych Wymagania • poszerzenie wiedzy i umiejętności z zakresu poprzedniego stażu podstawowego	Zaliczenie
1 miesiąc	Urlop wypoczynkowy	-

Program specjalizacji w psychiatrii dla lekarzy po stażu podyplomowym
(bez żadnej specjalizacji)

KOLOKWIUM ROCZNE 1:

- psychopatologia ogólna i szczegółowa
- diagnostyka i klasyfikacja zaburzeń psychicznych
- farmakoterapia i inne metody leczenia biologicznego
- podstawy psychoterapii i socjoterapii
- ustawodawstwo psychiatryczne

Rok 2		
3 miesiące	Staż kierunkowy z zakresu NEUROLOGII Oddział neurologiczny (kliniczny, szpitalny) Wymagane wiadomości • Najczęściej spotykane choroby zwyrodnieniowe układu nerwowego • Diagnostyka i zasady leczenia najczęstszych chorób nerwowych. Znajomość wskazań oraz zasad interpretacji wyników badań tomografii komputerowej, rezonansu magnetycznego, EEG i ultrasonografii dopplerowskiej oraz możliwości diagnostycznych tych metod Wymagane umiejętności • Badanie neurologiczne • Kwalifikacja do nakłucia lędźwiowego i ocena wyników badania płynu mózgowo-rdzeniowego • Wstępna ocena i interpretacja wyników badania EEG, KT, MR.	Kolokwium i sprawdzian praktyczny
2miesiące	Staż kierunkowy z zakresu PSYCHIATRII DZIECI I MŁODZIEŻY Oddział lub poradnia lub oddział dzienny psychiatrii dzieci i młodzieży Wymagane wiadomości • Podstawy psychologii, socjologii i psychopatologii rodziny, postawy rodzicielskie • Czynniki warunkujące prawidłowy rozwój psychospołeczny i dynamika tego rozwoju • Biologiczne, psychologiczne i społeczne podstawy psychiatrii dzieci i młodzieży • Etiologia i patogeneza zaburzeń psychicznych dzieci i młodzieży, ich klasyfikacja • Zasady oceny stanu psychicznego dzieci i młodzieży, diagno-	Kolokwium i sprawdzian praktyczny

Program specjalizacji w psychiatrii dla lekarzy po stażu podyplomowym
(bez żadnej specjalizacji)

	styka różnicowa, metody diagnostyki psychologicznej, interpretacja badań laboratoryjnych • Metody leczenia (leczenie biologiczne, psychoterapia, terapia rodziny, specyficzne metody leczenia w psychiatrii dzieci i młodzieży) • Organizacja lecznictwa psychiatrycznego dzieci i młodzieży • Psychiatria środowiskowa w zaburzeniach psychicznych u dzieci i młodzieży (oddziaływania w środowisku pozarodzinnym: żłobek, przedszkole, szkoła, rejon zamieszkania) Wymagane umiejętności • Diagnostyka z uwzględnieniem specyfiki psychiatrii dzieci i młodzieży • Zbieranie wywiadów z wykorzystaniem różnych źródeł, krytyczna ich ocena oraz znaczenie w rozpoznaniu i leczeniu • Dobór badań dodatkowych, ich uzasadnienie i interpretacja • Diagnostyka różnicowa, ustalenie rozpoznania • Wybór optymalnego leczenia	
6 miesięcy	Staż PSYCHIATRYCZNY PODSTAWOWY (c.d.) Ogólny oddział psychiatryczny (szpitalny) dorosłych Wymagania • jak w czasie poprzedniego stażu podstawowego w szpitalu (klinice) ze zwróceniem uwagi na specyfikę zagadnień klinicznych występujących w większych szpitalach psychiatrycznych	Zaliczenie
1 miesiąc	Urlop wypoczynkowy	-
KOLOKWIUM ROCZNE 2: • aktualne kierunki i historyczne tradycje psychiatrii • teoretyczne i metodologiczne podstawy psychiatrii • podstawy nauk o układzie nerwowym (neurologia kliniczna, neurofizjologia, neuroanatomia) • psychiatria dzieci i młodzieży		

Rok 3		
3 miesiące	Staż kierunkowy z zakresu ZABURZEŃ NERWICOWYCH i PSYCHOTERAPII Oddział (lub poradnia lub oddział dzienny) nerwic Wymagane wiadomości • Szczegółowa psychopatologia nerwic	Kolokwium i sprawdzian praktyczny

Program specjalizacji w psychiatrii dla lekarzy po stażu podyplomowym
(bez żadnej specjalizacji)

	• Patogeneza zaburzeń nerwicowych (Podstawowe kierunki psychoterapii nerwic) • Psychoterapia indywidualna i grupowa (podstawy) • Zasady farmakoterapii Wymagane umiejętności • Badanie z uwzględnieniem specyfiki pacjenta nerwicowego • Ocena wskazań do farmakoterapii i psychoterapii w indywidualnym przypadku • Dobór metod psychoterapeutycznych w indywidualnym przypadku • Ocena dynamiki grupy psychoterapeutycznej • Orzekanie o czasowej niezdolności do pracy w zaburzeniach nerwicowych • Odpowiedni dobór farmakoterapii	
	•	Kolokwium i sprawdzian praktyczny
9 miesięcy	Staż PSYCHIATRYCZNY PODSTAWOWY (c.d.) Oddział psychiatryczny ogólny (kliniczny lub szpitalny) dorosłych Wymagania • jak w czasie poprzednich staży podstawowych - ze zwróceniem uwagi na znaczenie kliniczne środowiska społecznego szpitala i społeczności lokalnej oraz współdziałania z placówkami środowiskowymi	Zaliczenie
1 miesiąc	Urlop wypoczynkowy	-
KOLOKWIUM ROCZNE 3: • Psychoterapia • Terapie społeczne • Psychiatria środowiskowa		

Rok 4		
2 miesiące	Staż kierunkowy z zakresu LECZNICTWA UZALEŻNIEŃ Ośrodek (oddział) leczenia uzależnień Wymagane wiadomości • Psychopatologia i diagnostyka zaburzeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych (zwłaszcza uzależnieniami)	Kolokwium i sprawdzian praktyczny

Program specjalizacji w psychiatrii dla lekarzy po stażu podyplomowym
(bez żadnej specjalizacji)

	• Patogeneza uzależnień od substancji psychoaktywnych (modele biologiczne, czynniki osobowościowe i społeczne, kontekst kulturowo-ekonomiczny) Interwencje w przypadku szkodliwego używania substancji Zasady zapobiegania, leczenia i readaptacji uzależnień (aspekt biologiczny i psychospołeczny) Regulacje ustawowe dotyczące lecznictwa odwykowego i lecznictwa innych uzależnień Wymagane umiejętności • Badanie skriningowe i kliniczne osób szkodliwie używających substancji i uzależnionych Umiejętności krótkiej wczesnej interwencji w przypadku szkodliwego używania substancji • Postępowanie w przypadkach zatruc substancjami uzależniającymi i zespołów abstynencyjnych • Motywowanie do leczenia i rehabilitacji • Współdziałanie w zespole terapeutycznym i z organizacjami samopomocowymi • Zasady orzecznictwa w sprawach karnych,- cywilnych, orzecznictwa związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i uzależnieniem od nich.	
9 miesięcy	Staż PSYCHIATRYCZNY PODSTAWOWY (c.d.) Oddział psychiatryczny ogólny (kliniczny lub szpitalny) dorosłych Wymagania • jak w czasie poprzednich staży podstawowych - ze zwróceniem uwagi na zagadnienia prawne, organizacyjne i orzecznictwa w praktyce klinicznej	Zaliczenie
1 miesiąc	Urlop wypoczynkowy	-
KOŁOKWIUM ROCZNE 4: • diagnostyka i leczenie zaburzeń nerwicowych • zasady prowadzenia psychoterapii • orzecznictwo o niezdolności do pracy w zaburzeniach psychicznych • organizacja lecznictwa • prawo medyczne • psychiatria konsultacyjna •		

Program specjalizacji w psychiatrii dla lekarzy po stażu podyplomowym
(bez żadnej specjalizacji)

Rok 5		
	•	
11 miesięcy	Staż psychiatryczny PODSTAWOWY •	Kolokwia i sprawdziany praktyczne
1 miesiąc	Urlop wypoczynkowy	-
EGZAMIN PAŃSTWOWY		

*Zaliczenie – potwierdzenie odbycia stażu. Kolokwium – potwierdzenie odbycia stażu oraz zdobycia odpowiednich wiadomości (lekarz kierujący stażem). Sprawdzian – potwierdzenie odbycia stażu oraz zdobycia odpowiednich umiejętności (lekarz kierujący stażem). Kolokwium roczne – potwierdzenie zakończenia etapu (roku) kształcenia i nabycia wymaganych wiadomości (kierownik specjalizacji). Egzamin państwowy – wg Rozporządzenia MZ

Inne formy kształcenia

- Indywidualne kształcenie pod kierunkiem kierownika specjalizacji oraz osób kierujących stażami kierunkowymi.
- Wykonywanie konsultacji psychiatrycznych dla chorych z innymi schorzeniami (somatycznymi), przygotowanie opinii sądowno-psychiatrycznych pod kierunkiem kierownika specjalizacji (lub innego lekarza specjalisty psychiatrii)
- Systematyczny udział w innych formach kształcenia (wykłady, seminaria, treningi, warsztaty) organizowanych w placówce prowadzącej specjalizację w całym okresie jej trwania.
- Udział w posiedzeniach, konferencjach, sympozjach naukowych regionalnych lub krajowych oraz w innych kursach zawodowych.
- Udział w wydarzeniach naukowych organizowanych przez Poskie Towarzystwo Psychiatryczne

c) Kształcenie umiejętności wykonywania zabiegów i procedur medycznych

Wykaz i liczba zabiegów i procedur medycznych, które specjalizujący się lekarz ma obowiązek wykonać (wymagane poświadczenie opiekuna stażu lub kierownika specjalizacji):

- co najmniej 20 ocen za pomocą nie mniej niż 3 różnych, standaryzowanych skal klinicznych (np. PANSS, HDRS, MADRS, CGI, MMSE itp.),
- współdziałal w przygotowaniu i przeprowadzeniu co najmniej 3 zabiegów elektrowstrząsowych,
- współdziałal w przygotowaniu co najmniej:
 - 20 opinii w sprawie zasadności przyjęcia bez zgody do szpitala psychiatrycznego,
 - 5 opinii sądowno-psychiatrycznych w sprawach karnych,
 - 3 opinii sądowno-psychiatrycznych w sprawach cywilnych,
- współdziałal w co najmniej 20 konsultacjach psychiatrycznych dla innych lekarzy (ogólnych, specjalistów).

d) Formy samokształcenia

- Obowiązkowa lektura obejmuje wydane w Polsce (patrz zestaw lektur w załączniku):
 - podręczniki i monografie z zakresu psychiatrii
 - akty prawne dotyczące ochrony zdrowia psychicznego i psychiatrii,

Program specjalizacji w psychiatrii dla lekarzy po stażu podyplomowym (bez żadnej specjalizacji)

- Zalecana jest też lektura podstawowych podręczników, monografii i czasopism zagranicznych (w językach kongresowych).
- Systematyczne uczestnictwo w aktywności szkoleniowej ośrodka prowadzącego specjalizację i Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego.
- Przygotowanie (autorstwo, współautorstwo) wystąpień lub publikacji świadczących o znajomości piśmiennictwa, umiejętności jego krytycznej analizy oraz rzetelnego i trafnego opisywania i analizowania zagadnień klinicznych z zachowaniem rygorów metody naukowej.

e) Pełnienie dyżurów lekarskich

Wymagane jest pełnienie co najmniej 40 dyżurów w oddziałach szpitala psychiatrycznego.

4 - METODY OCENY WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH

- (a) Zaliczenia, kolokwia i sprawdziany praktyczne oraz kolokwia roczne wg tabeli przebiegu specjalizacji.
- (b) Kolokwium z aktualnego prawa medycznego stanowi jeden z przedmiotów kolokwium rocznego 4.
- (c) Potwierdzenie przez kierownika specjalizacji lub osobę kierującą stażem kierunkowym wykonania (współdziału w przygotowaniu lub wykonaniu) wymaganej liczby badań, opinii i dyżurów
- (d) Ocena (kierownika specjalizacji) stwierdzająca umiejętności emocjonalne i interpersonalne oraz postawę etyczną pozwalające na prawidłowe kształtowanie kontaktu z osobami z zaburzeniami psychicznymi oraz na współpracę w zespołach terapeutycznych sprawujących opiekę nad takimi osobami.
- (e) Wykazanie umiejętności posługiwania się językiem polskim w stopniu pozwalającym na nawiązanie kontaktu z osobą z zaburzeniami psychicznymi

5 - ZNAJOMOŚĆ JĘZYKÓW OBCYCH

Oczekuje się, że specjalizujący się lekarz wykaże się praktyczną znajomością przynajmniej jednego z języków obcych: angielskiego, francuskiego, niemieckiego, hiszpańskiego w stopniu umożliwiającym:

- a) rozumienie tekstu pisanego, w szczególności dotyczącego literatury fachowej i piśmiennictwa lekarskiego,
- b) porozumienie się z pacjentem, lekarzami i przedstawicielami innych zawodów medycznych,
- c) pisanie tekstów medycznych, w szczególności opinii i orzeczeń lekarskich

Obowiązuje zaliczenie sprawdzianu w studium języków obcych akademii medycznej.

6 - CZAS TRWANIA SPECJALIZACJI

Specjalizacja podstawowa dla lekarzy po stażu podyplomowym trwa 5 lat (60 miesięcy) w tym kursy, staże i 5 miesięcy urlopu.

7 - PAŃSTWOWY EGZAMIN SPECJALIZACYJNY

Specjalizacja z psychiatrii kończy się państwowym egzaminem specjalizacyjnym złożonym z części testowej (pisemnej) i części ustnej

- 1) egzamin testowy (zestaw pytań testowych wielorakiego wyboru z zakresu wymienionej w programie specjalizacji wymaganej wiedzy)

Program specjalizacji w psychiatrii dla lekarzy po stażu podyplomowym
(bez żadnej specjalizacji)

- 2) egzamin ustny (zestaw ustnych pytań tematycznych i problemowych z zakresu wymienionej w programie specjalizacji wymaganej wiedzy)

8 EWALUACJA PROGRAMU SPECJALIZACJI

Program specjalizacji będzie okresowo poddawany ewaluacji i w razie potrzeby modyfikowany przede wszystkim w związku z postępami wiedzy medycznej i koniecznością ciągłego doskonalenia procesu specjalizacji lekarskich - po zasięgnięciu opinii nadzoru specjalistycznego, samorządu lekarskiego, towarzystw naukowych, CMKP i Ministerstwa Zdrowia. Specjalizujący się lekarze oraz ich kierownicy specjalizacji zobowiązani są śledzić i uwzględniać zmiany programowe i odpowiednio korygować proces własnych studiów specjalizacyjnych. Aktualna, obowiązująca wszystkich specjalizujących się lekarzy wersja programu studiów specjalizacyjnych w psychiatrii, jest dostępna na stronie Internetowej CMKP: www.cmkp.edu.pl.